

2024-05-30
Ert diarienummer: U2024/00585
Vårt diarienummer: 013/2024

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16)

Sveriges Dövas Riksförbund, SDR, driver frågor, agerar kraftfullt och väcker opinion om våra mänskliga och demokratiska rättigheter. Vi arbetar för rätten och möjligheten att använda svenskt teckenspråk. Det svenska teckenspråket är av central betydelse i våra liv och avgörande för delaktighet på lika villkor i det svenska samhället.

Sammanfattning

SDR uppskattar att betänkandet omfattar utmaningarna med tolktjänsten inom vuxenutbildning, vilket stämmer med våra synpunkter, men påpekar att frågan om tolktjänster har dragits ut på tiden och bör utredas skyndsamt med konkreta åtgärder. Vi framhåller även att folkhögskolor för döva med teckenspråkiga lärare borde diskuteras som värdefulla alternativ till kommunala vuxenutbildningar, vilket saknas i betänkandet. SDR stöder förslaget att inrätta en delegation för uppföljning av nya reformer, men kräver att en representant med expertis inom utbildning för döva ingår i delegationen. Vi betonar också vikten av arbetsgivares kunskap om döva, teckenspråk, tolktjänster och tekniska hjälpmedel, och anser att arbetsgivare bör utbildas för att undvika diskriminering av döva vid anställning.

9.1.4 Vuxna med funktionsnedsättning möter hinder när de avser att studera inom komvux

SDR uppskattar att betänkandet innehåller en omfattande beskrivning av utmaningarna med tolktjänsten inom vuxenutbildningarna. Många av dessa beskrivningar överensstämmer med vår uppfattning. Dock vill vi påpeka att utredningen om tolktjänsten (SOU 2022:11), som detta betänkande i stor utsträckning hänvisar till, egentligen inte är något nytt. Tolkfrågan i Sverige har dragits i långbänk under en orimligt lång tid. Därför bör förslaget om en utredning om tolktjänster inom vuxenutbildningen genomföras skyndsamt med reella åtgärder som resultat.

I Sverige finns det folkhögskolor för döva med teckenspråkiga lärare. Dessa skolor bör diskuteras som värdefulla alternativ till kommunala vuxenutbildningar. Det resonemanget saknas i betänkandet.

12.1 En delegation för uppföljning av nya reformer ska inrättas

SDR stöder förslaget om att inrätta en delegation för uppföljning av nya reformer. Vi vill betona vikten av att det ska finnas en företrädare med sakkunskap inom utbildning för döva. Döva personers förutsättningar och villkor för kommunikation och lärande skiljer sig avsevärt från andra personer med funktionsnedsättning. SDR står till förfogande för att ge förslag på en lämplig företrädare.

Avslutningsvis

Utifrån vår erfarenhet hänger en döv persons möjlighet att byta yrke ofta på arbetsgivarens kunskaper om döva, det svenska teckenspråket, användningen av tolktjänster och de personliga tekniska hjälpmedel som varje döv individ kan få på arbetsplatsen. Vi anser att förslaget om att arbetsgivaren ska kunna välja sina lärlingar kräver en grundlig riskanalys med utbildande åtgärder om arbetsgivarens ansvar att inte diskriminera döva personer som potentiella anställda.

Med vänliga hälsningar

Åsa Henningsson, förbundsordförande
Sveriges Dövas Riksförbund

Kontakt:

Julia Kankkonen, generalsekreterare

julia.kankkonen@sdr.org